

Európske dokumentačné centrum informuje

EURÓPSKE HLAVNÉ MESTÁ KULTÚRY 2020

Mgr. Martina Trégerová

Európske hlavné mesto kultúry (EHMK) je jedna z najúspešnejších kultúrnych iniciatív Európskej únie. Jej zámerom je sprostredkovať kultúrnu rozmanitosť, podporiť informovanosť a vzbudiť záujem o kultúrne bohatstvo Európy. Tento prestížny titul udeľuje Európska únia mestám členských štátov od roku 1985, keď ich ako prvé získali Atény. O EHMK rozhoduje Rada Európskej únie na základe odporúčania Európskej komisie, ktorá posudzuje kultúrny program uchádzajúcich sa miest.

Slovensku bol spolu s Francúzskom pridelený rok 2013. Ministerstvo kultúry SR ako gestor projektu pre Slovensko vyhlásilo začiatkom roka 2007 súťaž, do ktorej sa zapojilo deväť miest: Banská Bystrica, Bratislava, Dolný Kubín, Košice, Martin, Nitra, Prešov, Trenčín a Trnava. O víťazovi slovenského národného kola sa napokon rozhodovalo medzi Prešovom a Košicami. 9. septembra 2008 vyhlásila hodnotiacia komisia víťaza. Stalo sa ním mesto Košice, ktoré zaujalo projektom *Košice Interface 2013*.

Prestížny titul Európske hlavné mesto kultúry opäť pripadne jednému zo slovenských miest v roku **2026**. Ministerstvo kultúry SR zverejnilo v tejto súvislosti v decembri 2019 výzvu na predkladanie žiadostí, ktorá bude trvať desať mesiacov.

Od 1. januára 2020 sa o tento post delia **Rijeka** (Chorvátsko) a **Galway** (Írsko).

Rijeka

Objavte mesto histórie, kultúry a bláznivej zábavy! Rozprestiera sa v severnej časti jadranskej krajiny a má najväčší nákladný prístav. Symbolom mesta je „morčič“, postavička černoška v turbane. Námorníci ju nosili na svojich plavbách, aby ich ochránila od všetkého zlého. Aj napriek priemyselnej atmosfére má Rijeka

Zdroj: sk.pinterest.com

návštevníkom čo ponúknuť. Za pozornosť určite stoja pozostatky mestského opevnenia, ktoré na niektorých miestach dosahujú výšku takmer tri metre. Z rímskeho obdobia sa tu zachoval rímsky oblúk, kedysi považovaný za triumfálnu rímsku bránu do pevnostného mesta chráneného múrmi. Kultúrnych pamiatok tu môžete obdivovať oveľa viac: mestskú vežu sv. Víta či rôzne múzeá (námornícke, historické, prírodovedecké). Rijecký karneval je jedným z piatich najväčších

karnevalov na svete – vyznačuje sa zaujímavým spojením starých tradícií a mestského karnevalu podobného tomu v Benátkach. Mottom Rijeky na rok 2020 je *Prístav rozmanitosti*. Cieľom EHMK je vybudovať z Rijeky mesto kultúry a kreativity pre Európu a budúcnosť. Program mesta má obohatiť európsku kultúrnu rozmanitosť, oslavovať medzinárodné kultúrne vzťahy, podporovať multikulturalizmus, vytvárať priestor na stretnutia Európanov z rôznych krajín a tiež podporovať pocit európskeho občianstva.

Galway

Poznáte Galway? Je to vraj najpríjemnejšie mesto na svete, o čom svedčí prívetivá povaha domácich a ich typická pohostinnosť a humor. Mesto leží na západnom pobreží Írska a už v roku 1396 získalo status kráľovského mesta. V stredoveku bolo hlavným írskym prístavom pre obchod so Španielskom a Francúzskom. Mesto je divoké, bohémske a zároveň plné kultúry, umenia, výnimočného jedla a hudby. Dominantu tvorí najväčší stredoveký farský kostol *Collegiate Church of St. Nicholas* založený v roku 1320 a zasvätený sv. Mikulášovi z Myry, patrónovi detí a námorníkov. Za spomienku nepochybne stoja aj ďalšie pamiatky: katolícka katedrála *Cathedral of Our Lady Assumed into Heaven and St. Nicholas* s obrovskou medenou kupolou či španielsky oblúk *The Spanish Arch* postavený v roku 1584 ako rozšírenie mestskej hradby postavenej Normanmi v 12. storočí. Mottom mesta Galway je *Malé mestá, veľké nápady*. Program má zahŕňať všetky aspekty kultúry od umenia, filmu, divadla, tanca, architektúry cez jedlo a šport... jednoducho pre každého niečo. Uskutoční sa tu viac ako 1 900 rôznych kultúrnych podujatí, ktorých cieľom bude zapájať najmä deti a mladých ľudí do osemnásť rokov. Veľký dôraz sa bude klásť na digitálne projekty, keďže mesto má ambíciu stať sa *Digitálnym európskym hlavným mestom kultúry 2020*.

Zdroj: sk.pinterest.com

Európske hlavné mestá kultúry je ambicióznym projektom v oblasti kultúry, ktorý umožňuje mestám po celý rok predstavovať Európe svoj kultúrny život, originalnosť a tvorivý potenciál.

Použité zdroje:

[1] Rijeka. *Ochorvatsku.sk* [online]. Ochorvatsku.sk: [s. l.], 2020, 25.04.2016 [cit. 2019-12-10].

Dostupné na: <https://ochorvatsku.sk/rijeka/>

[2] Poznáme Európske hlavné mestá kultúry pre rok 2020! *2020.sk* [online]. 2020.sk: [s. l.], 08.11.2018 [cit. 2019-12-10]. Dostupné na: <https://2020.sk/pozname-europske-hlavne-mesta-kultury-pre-rok-2020/>

[3] Welcome to Galway. *Galwaytourism.ie*. [online]. Galway Tourism Travel Guide: Galway, 2019. [cit. 2019-12-10]. Dostupné na: <https://www.galwaytourism.ie/>

[4] CONNOLLY, Mark. *Írsko: turistický príručka*. 2. vyd. Brno: Jota, 2007. 787 s. ISBN 978-80-7217-468-3.